

2026-03-09

Medieplan Medicinska biblioteken VGR

Datum: ÅÅÅÅ-MM-DD

Dokumentnamn: Dokumentnamn

Diarienummer: Diarienummer

Beslutad av: Förnamn Efternamn

Kontaktperson: Namn, förvaltning, avdelning

Telefon: XXX-XXX XX XX

E-post: fornamn.efternamn@vgregion.se

Innehåll

Medieplan Medicinska biblioteken VGR.....	0
Innehåll.....	2
Inledning och syfte.....	3
Avgränsning.....	3
Övergripande mål för digital medieförsörjning.....	3
Målgrupper.....	4
Mediebestånd.....	4
Samarbeten.....	4
Nationellt samarbete – Eira.....	5
Ansvar och mandat.....	5
Medicinska biblioteken inom respektive förvaltning.....	5
Inköpsansvariga och bibliotekarier med ansvar för digitala bibliotekstjänster.....	6
Medieurval och principer för förvärv.....	6
Principer för förvärv.....	6
Format och tillgängliggörande.....	7
Utvärdering av digitala bibliotekstjänster.....	8
Uppföljning medieplanen.....	8
Arbetsgrupp.....	9
Referenser.....	10

Inledning och syfte

Inom Västra Götalandsregionen (VGR) finns fyra medicinska bibliotek, tillhörande NU-sjukvården, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Skaraborgs Sjukhus och Södra Älvsborgs Sjukhus.

Medieplanen är gemensam för de medicinska biblioteken i VGR och syftar till att säkerställa relevanta, evidensbaserade och tillgängliga digitala bibliotekstjänster. Den anger långsiktiga riktlinjer för den digitala medieförsörjningen och utgår från regionens uppdrag att erbjuda en jämlik och evidensbaserad vård samt att stärka förutsättningarna för forskning, utveckling, utbildning och innovation som stödjer hälso- och sjukvårdens behov i kliniskt arbete, utbildning, forskning och kompetensutveckling.¹

Gemensamma riktlinjer bidrar till likvärdig tillgång, kvalitetssäkring och effektiv användning av digitala bibliotekstjänster inom regionen.

Avgränsning

Medieplanen omfattar enbart gemensamma digitala bibliotekstjänster såsom e-böcker, vetenskapliga databaser och digitala kunskapsstöd. Det fysiska beståndet, såsom tryckta böcker, ingår inte utan hanteras av respektive förvaltning.

Övergripande mål för digital medieförsörjning

Den digitala medieförsörjningen inom Medicinska biblioteken ska

- anpassas efter användarnas behov och hälso- och sjukvårdens prioriterade kunskapsområden
- säkerställa hög tillgänglighet till digitala bibliotekstjänster

utveckla, synliggöra och kvalitetssäkra digitala bibliotekstjänster.

¹ Strategisk plan för Forskning och Utveckling, Utbildning och Innovation (FoUII) inom hälso- och sjukvård och tandvård i Västra Götalandsregionen 2025-2028

Målgrupper

Målgrupper för medicinska biblioteken VGR:s digitala tjänster:

- alla medarbetare inom hälso- och sjukvården i VGR
- studenter i verksamhetsförlagd utbildning eller med regional anknytning inom hälso- och sjukvård

Mediebestånd

Mediebeståndet vid Medicinska biblioteken i Västra Götalandsregionen omfattar digitala bibliotekstjänster som exempelvis vetenskapliga tidskrifter, kunskapsstöd, e-böcker.

Merparten av det digitala mediebeståndet består av nationellt upphandlade digitala bibliotekstjänster via bibliotekssamarbetet Eira som en del av Inera. Eira (Inera) är ett bibliotekssamarbete som förhandlar och sluter licensavtal på uppdrag av regionerna.²

De nationella avtalen kompletteras med såväl kortsiktiga som långsiktiga förvärv som anpassas efter hälso- och sjukvårdens och forskningens aktuella behov, till exempel inköpsförslag samt förvärv vars kontinuitet och utveckling säkerställs genom ett systematiskt och fortlöpande urvalsarbete.

Det samlade digitala beståndet ska på ett effektivt sätt tillgodose aktuella och relevanta behov av evidensbaserade vetenskapliga digitala bibliotekstjänster inom hälso- och sjukvården.

Samarbeten

För att säkerställa en effektiv medieförsörjning samverkar Medicinska biblioteken i VGR både nationellt likväl som regionalt kring utveckling, kvalitetssäkring och utvärdering av innehåll och utbud av digitala bibliotekstjänster.

Det regionala samarbetet mellan medicinska biblioteken är en förutsättning för att säkerställa en likvärdig och effektiv digital medieförsörjning i hela regionen.

² [Eira - Inera](#) ; [Nationellt avtal Eira](#)

Medicinska biblioteken deltar aktivt i det nationella samarbetet inom ramen för Eira-avtalen som är avhängigt för att ta fram underlag, utvärdera och besluta om innehåll.³

Nationellt samarbete – Eira

Sveriges regioners deltagande i Eira-samarbetet regleras genom Ineras generella kundavtal samt specifika villkor för Eira.⁴ I Eiras specifika villkor framgår att varje region åtar sig att alltid ha minst en utsedd kontaktperson gentemot tjänsten Eira och att denna kontaktperson bör vara en bibliotekarie.⁵

Representanter från varje medicinskt bibliotek i VGR har som uppdrag att se till att:

- medicinska biblioteken i VGR bidrar med underlag, behovsanalys och utvärdering inför nationella förhandlingar
- VGR följer de licensavtal som tecknas nationellt genom Eira
- samarbetet används för att säkerställa kostnadseffektiv och likvärdig tillgång till digitala bibliotekstjänster för hälso- och sjukvården.

Ansvar och mandat

Ledningsgrupp Medicinska biblioteken VGR och Samordningsgrupp Medicinska biblioteksfrågor och kunskapsstöd har ett övergripande strategiskt ansvar och fattar beslut utifrån sina respektive uppdrag.^{6,7}

Medicinska biblioteken inom respektive förvaltning

Medicinska biblioteken ansvarar för:

- att ha utsedda Eira-kontaktpersoner på respektive bibliotek
- tillgängliggöra och synliggöra de digitala bibliotekstjänsterna bland annat via webbplatsen Medicinska e-biblioteket VGR

³ [Nationellt avtal Eira](#)

⁴ [Nationellt avtal Eira](#)

⁵ [Kontaktperson Eira - villkor](#)

⁶ [Uppdragsbeskrivning medicinska bibliotekens ledningsgrupp Dnr SÄS 2023-00367.pdf](#)

⁷ [Uppdragshandling : Samordningsgrupp medicinska biblioteksfrågor Dnr SSN 2023-00208](#)

- löpande förvärv av digitala bibliotekstjänster inom ramen för sina uppdrag och budgetar
- uppföljning av användning, relevans och kostnader för de digitala bibliotekstjänster som förvärvas lokalt
- att föra in regionala beslut i den egna verksamheten och bidra med behovsanalys till det gemensamma arbetet.

Inköpsansvariga och bibliotekarier med ansvar för digitala bibliotekstjänster

Ansvarar för:

- hantering av avtal, förnyelser, licensvillkor och kontakt med leverantörer
- att säkerställa åtkomst, underhålla metadata, länkning samt felsökning
- att medverka i utvärdering och rekommendationer inför förvärv, förnyelser eller avveckling.

Medieurval och principer för förvärv

Medicinska biblioteken VGR förvärvar ett brett utbud av digitala bibliotekstjänster, exempelvis e-böcker, tidskrifter och databaser – med fokus på ämnen som stödjer den kliniska verksamhet, forskning och utbildning som bedrivs inom regionen.

Medicinska biblioteken VGR strävar efter ett medieurval med en balanserad ämnesfördelning inom hälso- och sjukvårdens olika områden i relation till Eiras nationella avtal. Utöver Eiras avtal tecknas avtal för digitala bibliotekstjänster regiongemensamt för att möjliggöra bred åtkomst för våra målgrupper.

Principer för förvärv

- användarvillkor med generösa och verksamhetsnära licensvillkor prioriteras
- hänsyn till kostnad och prismodeller vid förvärv
- format och tillgänggörande fungerar i regionens IT-miljö och ska kunna göras åtkomliga för våra målgrupper på ett enkelt sätt

- i möjligaste mån styras av efterfrågan
Inköpsförslag från användare utgör en viktig del av förvärvsprocessen och kompletterar ämnesförvärvet. Förvärv av till exempel nya databaser och e-bokspaket sker i dialog med verksamheter, forskare och hälso- och sjukvårdspersonal för att säkerställa relevans och nytta.
- Medicinska biblioteken förbehåller sig rätten att utifrån ovanstående principer fatta beslut om förvärv.

Format och tillgängliggörande

Bibliotekens digitala bibliotekstjänster ska kunna användas enkelt, säkert och oberoende av plats eller enhet.

Åtkomst till digitala bibliotekstjänster ska fungera både inom regionens nätverk och externt. Teknisklösningar för autentisering ska vara säkra, användarvänliga och följa gällande regionala riktlinjer.

Bibliotekstjänsterna ska vara sökbara och direktlänkade via bibliotekens webbplatser samt fungera på dator, mobil och surfplatta.

De digitala bibliotekstjänsterna är åtkomliga via webbplatsen Medicinska e-biblioteket VGR och är tillgängliga för alla medarbetare inom hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen.⁸ Licensmodeller ska ge flexibilitet och möjliggöra användning både inom och utanför arbetsplatsen. Fleranvändarlicens eller obegränsad användning prioriteras.

När det är möjligt ska digitala bibliotekstjänsterna med fördel kunna integreras i utbildnings-plattformar, kliniska system och lärmiljöer. Biblioteken ansvarar för att vägledning finns tillgängliga för att underlätta och tydliggöra användningen.

Åtkomst till bibliotekstjänsterna är beroende av tekniska förutsättningar i regionen och bygger på kontinuerlig dialog med Eiras kansli och Koncernstab digitalisering VGR.

Medicinska biblioteken VGR strävar efter att tillhandahålla tillgängliga digitala bibliotekstjänster för alla, inklusive personer med läsnedsättningar. Webbplatsen för tillgängliggörande av det digitala beståndet - Medicinska e-biblioteket VGR regleras av Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital

⁸ [Medicinska e-biblioteket VGR](#)

offentlig service och omfattas av Tillgänglighetsredogörelse - Västra Götalandsregionen.⁹

Leverantörspresentationer, marknadsföring och informationskampanjer riktade till bibliotekets användare ska gå via biblioteket och förmedlas av bibliotekarierna, inte genom direktkontakt mellan leverantör och slutanvändare.

Utvärdering av digitala bibliotekstjänster

De digitala bibliotekstjänsterna utvärderas och analyseras löpande under året utifrån användningsstatistik, relevans, teknisk funktionalitet och leverantörens support. Bedömningen omfattar även ekonomiska aspekter som kostnadseffektivitet och licensmodeller. Allt för att säkerställa att tjänsterna fortsatt motsvarar verksamhetens behov och för att upprätthålla ett adekvat bestånd.

Förändringar eller avveckling av digitala bibliotekstjänster görs i samråd mellan de medicinska biblioteken i regionen.

Statistik över bestånd, nyförvärv och användning rapporteras årligen till Kungliga biblioteket enligt gällande riktlinjer.¹⁰

Uppföljning medieplanen

Medieplanen ska följas upp regelbundet enligt frekvens som fastställs vid beslut av VEM? och revideras vart tredje år, eller vid behov utifrån förändringar i regionens uppdrag, teknik eller lagstiftning.

Commented [HS1]: Stycket kan eventuellt strykas beroende på om dokumentet hanteras som styrande dokument i enlighet med regionens riktlinjer för styrande dokument

Commented [SI2R1]: Ja, det bör hanteras som styrande dokument och därför håller jag med om att stycket inte behövs, däremot arbetsgrupp. Är det kanske så att någon rubrik behöver justeras utifrån styrdokumentstruktur?

⁹ [Medicinska e-biblioteket VGR; Lag \(2018:1937\) om tillgänglighet till digital offentlig service](#); [Tillgänglighetsredogörelse för Västra Götalandsregionen](#)

¹⁰ [Om Sveriges officiella statistik](#)

Arbetsgrupp

Medieplanen är framtagen av arbetsgrupp enligt nedan med initialt stöd av Microsoft Copilot för struktur och formuleringar

Erika Sundberg, Högskolan Väst/ NU-sjukvårdens bibliotek

Heidi Simosdotter Marlisto, medicinska biblioteken, Sahlgrenska
Universitetssjukhuset

Emelie Mellbrand, medicinska biblioteken, Sahlgrenska
Universitetssjukhuset

Ann-Catrin Ekelund, medicinskt bibliotek, Skaraborgs Sjukhus

Malin Rydell Won, medicinskt bibliotek, Södra Älvsborgs sjukhus

Referenser

- Eira (Inera). Åtkomstdatum 19 mars 2026.
<https://www.inera.se/tjanster/alla-tjanster-a-o/eira/>
- Kontaktperson för Eira: villkor. Åtkomstdatum 19 mars 2026.
[Kontaktperson för Eira: villkor](#)
- Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.
Åtkomstdatum 19 mars 2026.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181937-om-tillganglighet-till-digital_sfs-2018-1937/
- Medicinska e-biblioteket VGR. Åtkomstdatum 19 mars 2026
<https://ebiblioteket.vgregion.se/Omebiblioteket/>.
- Nationellt avtal Eira. Åtkomstdatum 19 mars 2026.
<https://www.inera.se/globalassets/inera/media/dokument/kontakt-a-oss/avtal/btv/eira---beskrivning-och-tjanstespecifika-villkor.pdf>
- Om Sveriges officiella statistik. Åtkomstdatum 19 mars 2026.
<https://www.kb.se/for-bibliotekssektorn/biblioteksstatistik/om-sveriges-officiella-statistik.html>.
- Strategisk plan för Forskning och Utveckling, Utbildning och Innovation (FoUI) inom hälso- och sjukvård och tandvård i Västra Götalandsregionen 2025-2028. Åtkomstdatum 19 mars 2026.

[Strategisk plan för Forskning och Utveckling, Utbildning och Innovation \(FoUI\) inom hälso- och sjukvård och tandvård i Västra Götalandsregionen 2025-2028 .pdf](#)
- Tillgänglighetsredogörelse för Västra Götalandsregionen. Åtkomstdatum 19 mars 2026. <https://www.vgregion.se/om-vgr/om-webbplatsen/tillganglighetsredogorelse/>.
- Uppdragshandling för koncernövergripande grupp, Västra Götalandsregionen. Datum 2023-02-10. Dnr: SSN 2023-00208.
Åtkomstdatum 2026-04-08
[Uppdragshandling : Samordningsgrupp medicinska biblioteksfrågor Dnr SSN 2023-00208](#)
- Uppdragshandling Västra Götalandsregionen Medicinska biblioteken VGR. Datum 2023-04-05. Dnr: SÅS 2023-00367. Åtkomstdatum 19 mars 2026
[Uppdragsbeskrivning medicinska bibliotekens ledningsgrupp Dnr SÅS 2023-00367.pdf](#)